

Advies nr 24/2009 van 2 september 2009

Betreft: Advies betreffende het wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (A/2009/019)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Patrick Dewael, Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, ontvangen op 16/07/2009;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere, Voorzitter;

Brengt op 2 september 2009 het volgend advies uit:

A. INLEIDING

1. Op 15 juli 2009 heeft de heer Dewael de Commissie verzocht om advies uit te brengen inzake het wetsontwerp *houdende wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* (hierna 'het wetsontwerp'). De adviesaanvraag betreft enkel artikel 7/2, § 3, 2de lid, ingevoegd bij artikel 10 van het wetsontwerp.
2. De Commissie zal hiernavolgend dan ook advies uitbrengen inzake voormelde ontwerp, rekening houdend met de informatie waarover ze beschikt.

B. TOEPASSELIJKE WETGEVING

3. Vooreerst kan worden verwezen naar de wet van 21 maart 2007 *tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* (hierna 'de camerawet'). Aangezien er persoonsgegevens worden verwerkt is verder de WVP van toepassing.

C. VOORGESCHIEDENIS

4. De Commissie bracht reeds op 26 juli 2006 advies uit (advies nr. 31/2006) betreffende het wetsvoorstel tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, dat uitmondde in de camerawet.
5. Op 27 februari 2008 verleende de Commissie haar advies (advies nr. 08/2008) over het wetsontwerp houdende diverse bepalingen – wijzigingen aan de wet op het politieambt en aan de wet tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's. De hierin opgenomen wijzigingen werden voorgesteld teneinde een oplossing te bieden aan enkele toepassingsproblemen met betrekking tot de camerawet. In het uiteindelijke wetsontwerp houdende diverse bepalingen werden de voorgestelde wijzigingen evenwel niet opgenomen. Zij worden nu gedeeltelijk overgenomen in het voorliggende wetsontwerp.

D. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

ARTIKEL 10

6. Artikel 10 voegt in de camerawet een artikel 7/2 in, hetwelk handelt over het gebruik van zogenaamde mobiele bewakingscamera's in een niet-besloten plaats en in een voor het publiek toegankelijke besloten plaats.

7. Overeenkomstig artikel 2 van het wetsontwerp is een mobiele bewakingscamera "de bewakingscamera die verplaatst wordt tijdens de observatie teneinde vanaf verschillende plaatsen en posities te filmen". Artikel 9 van het wetsontwerp bepaalt dat enkel politiediensten gebruik kunnen maken van mobiele bewakingscamera's in het kader van grote volkstoelopen, als bedoeld in artikel 22 van de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt*. Het betreft uitsluitend niet-permanente opdrachten die tevens in uitvoeringstijd beperkt zijn. Mobiele bewakingscamera's kunnen worden gebruikt in een niet-besloten plaats of een voor het publiek toegankelijke besloten plaats.
8. Het wetsontwerp tracht hiermee tegemoet te komen aan enkele praktische problemen inzake de dagelijkse werking van de politiediensten naar aanleiding van het van kracht worden van de camerawet. In het wetsontwerp houdende diverse bepalingen had men deze problemen willen oplossen via een wijziging van de wet *op het politieambt*. De Commissie had hieromtrent in haar advies nr. 08/2008 opgemerkt dat er om deze problemen op te lossen kon gezocht worden naar minder ingrijpende alternatieven, zoals een wijziging van de camerawet, met als voordeel dat zo veel mogelijk cameratoepassingen in deze wet terecht komen. Deze piste wordt nu dan ook door het wetsontwerp gevolgd.
9. Artikel 7/2, § 1, zoals ingevoegd door artikel 10 van het wetsontwerp, bepaalt dat de beslissing tot het gebruik van mobiele bewakingscamera's in *een niet-besloten plaats* wordt genomen door de officier van bestuurlijke politie aan wie de operationele verantwoordelijkheid is toevertrouwd in overeenstemming met de wet op het politieambt. Hij brengt de betrokken burgemeester of burgemeesters hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte. Er wordt niet voorzien op welke wijze de kennisgeving dient te gebeuren, dit kan worden verduidelijkt.
10. Overeenkomstig artikel 7/2, § 2 wordt de beslissing tot het gebruik van mobiele bewakingscamera's in *een voor het publiek toegankelijke besloten plaats* genomen door de burgemeester. De operationele verantwoordelijkheid wordt waargenomen door de officier van bestuurlijke politie aangewezen overeenkomstig de wet op het politieambt. Deze laatste kan enkel bij uiterste hoogdringendheid zelf besluiten tot het gebruik van mobiele camera's. Hij brengt de betrokken burgemeester hiervan onmiddellijk op de hoogte. Ook hier wordt niet voorzien op welke wijze deze kennisgeving dient te gebeuren, en of eventueel de uiterste hoogdringendheid dient te worden gemotiveerd.

11. § 3 van artikel 7/2 voorziet verder dat de officier van bestuurlijke politie erover waakt dat het gebruik van de camera's doelmatig en efficiënt is en in overeenstemming met de in de wet van 8 december 1992 bepaalde beginselen. Het wetsontwerp bepaalt niet op welke wijze dit dient te gebeuren. Er kan eventueel worden gedacht aan een schriftelijke motivering door de officier van bestuurlijke politie.

12. Daarnaast, wanneer de officier van bestuurlijke politie beslist over te gaan tot het gebruik van mobiele camera's, moet hij overeenkomstig § 3, lid 2 van artikel 7/2 de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kennis geven van die beslissing ten laatste op de dag die voorafgaat aan de genoemde volkstoeloop behalve in het geval van dringende noodzakelijkheid. In dat laatste geval dient hij ten laatste binnen de zeven dagen een officiële kennisgeving aan de Commissie te bezorgen. De Commissie heeft hieromtrent de volgende opmerkingen. Vooreerst dient de vraag gesteld naar wat onder 'kennisgeving' of 'officiële kennisgeving' wordt verstaan. In de camerawet wordt het begrip 'mededeling' gebruikt, waaronder wordt verstaan een aangifte bij de Commissie in haar openbaar register. Dient een 'kennisgeving' ook op deze manier te worden begrepen? Een kennisgeving in de zin van een aangifte (i.e. publicatie in het openbaar register) lijkt de Commissie niet nuttig te zijn, gelet bijvoorbeeld op de mogelijkheid van kennisgeving in geval van dringende noodzakelijkheid. Hierbij zou de officier van bestuurlijke politie *nadat* het mobiele cameragebruik heeft plaatsgevonden, een officiële kennisgeving bij de Commissie moeten doen. Een publicatie in het openbaar register zou in dit geval weinig nut hebben. Trouwens, overeenkomstig artikel 17 van de WVP dient een aangifte voorafgaandelijk aan de verwerking te gebeuren. Zelfs ingeval van een voorafgaandelijke kennisgeving lijkt de relevantie van een openbare kennisgeving beperkt, gezien de mogelijks geringe tijdsperiode tussen dergelijke kennisgeving en het gebruik van de mobiele bewakingscamera's. Wel meent de Commissie dat een dergelijke kennisgeving nuttig kan zijn voor een a posteriori controle. De kennisgevingen zouden derhalve door de Commissie kunnen worden verzameld in een niet-openbare databank, aan de hand waarvan de Commissie controles kan verrichten inzake het doelmatig en efficiënt gebruik van de camera's en de overeenstemming met de in de wet van 8 december 1992 bepaalde beginselen. Zij stelt dan ook voor om in een systeem van elektronische (mede gelet op de administratieve vereenvoudiging) kennisgeving te voorzien, ingeval de mobiele camerabeelden zullen worden bewaard (hetgeen een mogelijk grotere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer tot gevolg kan hebben dan loutere real-time beelden). Deze kennisgeving zou dan onder meer de motivering waartoe de officier van bestuurlijke politie overeenkomstig artikel 7/2, § 3, lid 1 van het wetsontwerp gehouden is, kunnen bevatten (bijv. een operatieorder). Een en ander dient nader te worden uitgewerkt door een koninklijk besluit. Gezien haar betrokkenheid bij een dergelijke kennisgeving, wenst de Commissie

voorafgaandelijk advies te verlenen inzake een dergelijk KB. Redactioneel stelt de Commissie dan ook de volgende toevoeging voor bij artikel 7/2, § 3, lid 2 : 'De Koning bepaalt, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de vorm en de inhoud van het standaardformulier dat bij die gelegenheid moet worden ingevuld alsook de wijze waarop dit elektronisch formulier wordt overgezonden aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.' De Commissie is bereid om aan de uitwerking van een dergelijk KB mee te werken.

13. Artikel 7/2, § 4, zoals ingevoegd door artikel 10 van het wetsontwerp, behandelt het bekijken van de beelden in realtime. Artikel 7/2, § 5 bepaalt de voorwaarden waaronder het opnemen van de beelden is toegestaan. § 6 tenslotte voorziet in een maximale bewaartermijn van één maand. De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen.

DE OVERIGE ARTIKELEN VAN HET WETSONTWERP

14. Artikel 5 van het wetsontwerp hervormt de procedure van adviesverlening bij de niet-besloten plaatsen (artikel 5 van de camerawet). Momenteel dienen zowel de gemeenteraad als de korpschef een positief advies te verlenen. Het advies van de korpschef moet bovendien een '*veiligheids –en doelmatigheidsanalyse*' bevatten, waarbij onder meer wordt nagegaan of de plaatsing beantwoordt aan de in de WVP bepaalde beginselen.
15. Deze vereiste bracht op het terrein enkele problemen met zich mee aangezien nergens expliciet wordt verduidelijkt wat precies onder deze analyse moet verstaan worden. Daarenboven werd er op deze manier meer verantwoordelijkheid voor het naleven van de wettelijke bepalingen gelegd op de schouders van de korpschef dan op deze van de verantwoordelijke voor de verwerking.
16. Om deze redenen hervormt artikel 5 van het wetsontwerp de adviesprocedure in die zin dat enkel nog de gemeenteraad een positief advies verstrekt '*na voorafgaandelijk de korpschef van de zone waar die plaats zich bevindt te hebben geraadpleegd*'. De Commissie wenst meer verduidelijking bij de draagwijdte van het begrip '*te hebben geraadpleegd*'. Deze raadpleging zou minstens moeten handelen over de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de bewuste bewakingscamera's. De Commissie stelt tevens de vraag naar de mogelijkheid van het opleggen van een bijzondere motivering door de gemeenteraad ingeval van een negatief advies van de betrokken korpschef.

17. Artikel 11 van het wetsontwerp wijzigt artikel 8 van de camerawet, door toevoeging van de volgende passage : *"geldt als voorafgaande toestemming : ... 2° de aanwezigheid op een niet-besloten plaats of een voor het publiek toegankelijke besloten plaats waar op zichtbare wijze van mobiele bewakingscamera's gebruik wordt gemaakt als bedoeld in artikel 7/1."* De Commissie heeft vragen omtrent de bepaling 'op zichtbare wijze'. Wat wordt hieronder verstaan? Artikel 11 van het wetsontwerp voorziet gedeeltelijk in een antwoord door in artikel 8 van de camerawet een vierde lid in te voegen, dat bepaalt : *"mobiele bewakingscamera's gemonteerd op niet-gebanaliseerde voertuigen, vaartuigen of luchtvaartuigen worden geacht op zichtbare wijze gebruikt te zijn."* Maar wat met bijvoorbeeld de mobiele bewakingscamera's gemonteerd in politiehelmen, welke kunnen worden gebruikt door een interventieteam. Worden deze camera's op zichtbare wijze gebruikt? De Commissie wenst meer verduidelijking bij de draagwijdte van het begrip 'op zichtbare wijze'.

OM DEZE REDENEN,

adviseert de Commissie *gunstig* mits er rekening gehouden wordt met de opmerkingen geformuleerd m.b.t.:

- de kennisgeving door de officier van bestuurlijke politie aan de Commissie : punt 12;
- de draagwijdte van bepaalde begrippen : punten 9, 10, 11, 16 en 17.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere